

Maturitná skúška 2013

**Správa
o výsledkoch externej časti a písomnej formy
internej časti
maturitnej skúšky
z ruského jazyka B1**

PhDr. Eva Gábrišová

Bratislava 2013

Použité skratky a pojmy

NÚCEM	Národný ústav certifikovaných meraní vzdelávania
MS	maturitná skúška
RJ	ruský jazyk
EČ	externá časť (maturitnej skúšky)
IČ	interná časť (maturitnej skúšky)
PFIČ	písomná forma internej časti
ÚFIČ	ústna forma internej časti
SOŠ	stredná odborná škola
GYM	gymnázium
BA	Bratislavský (kraj)
BB	Banskobystrický (kraj)
KE	Košický (kraj)
NR	Nitriansky (kraj)
PO	Prešovský (kraj)
TN	Trenčiansky (kraj)
TT	Trnavský (kraj)
ZA	Žilinský (kraj)
položka (testová)	príklad, úloha, otázka v teste určená na riešenie a hodnotená (0, 1) v hrubom skóre

Obsah

ÚVOD.....	4
1 CHARAKTERISTIKA TESTU EČ MS Z RUSKÉHO JAZYKA ÚROVEŇ B1	6
2 VÝSLEDKY TESTU EČ MS Z RUSKÉHO JAZYKA ÚROVEŇ B1.....	8
Všeobecné výsledky.....	8
Rozdiely vo výsledkoch podľa druhu školy	10
Rozdiely vo výsledkoch podľa kraja.....	10
Rozdiely vo výsledkoch podľa zriaďovateľa	11
Rozdiely vo výsledkoch podľa pohlavia	11
Rozdiely vo výsledkoch podľa známky	12
Rozdelenie žiakov s úspešnosťou menšou alebo rovnou 33 %	13
Úspešnosť podľa jednotlivých zručností	14
3 INTERPRETÁCIA VÝSLEDKOV TESTU EČ MS Z RJ ÚROVEŇ B1	17
Charakteristiky položiek.....	17
Analýza položiek testu EČ MS z RJ úroveň B1, 2013.....	18
1.časť: Počúvanie s porozumením	18
2.časť: Gramatika a lexika	22
3.časť: Čítanie s porozumením.....	23
4 VYHODNOTENIE PFIČ MS Z RUSKÉHO JAZYKA ÚROVEŇ B1	25
ZÁVER	28
LITERATÚRA.....	32

Úvod

Našu správu predkladáme s cieľom komentovať/vyhodnotiť výsledky, ktoré vyplynuli zo štatistickej analýzy, prípadne poukázať na úspechy i problémy žiakov tak, ako ich výsledky testov odzrkadlili.

Pri interpretácii budeme vychádzať zo štatistického spracovania výsledkov testu externej časti maturitnej skúšky úrovne B1: *Ringlerová, V., RNDr., PhD. Záverečná správa zo štatistického spracovania testu z ruského jazyka úroveň B1, Externá časť maturitnej skúšky 2012, interný materiál. Bratislava: NÚCEM, 2013.* Z tohto dokumentu je v našej správe použitý grafický materiál, ktorý obsahuje jednotlivé štatistické ukazovatele, z ktorých vychádzame.

Cieľom externej časti maturitnej skúšky je priniesť porovnateľné výsledky pre žiakov a spätnú väzbu pre stredné školy v Slovenskej republike. Správa obsahuje interpretáciu štatistických výsledkov testu EČ maturitnej skúšky z ruského jazyka pre úroveň B1, ktorý bol administrovaný pod kódom 5616. Test spolu s kľúčom správnych odpovedí sú zverejnené na internetovej stránke NÚCEM v časti Maturita 2013.

V **1. kapitole** prinášame základné charakteristiky analyzovaného testu, jednotlivých typov testových úloh, z ktorých je zložený, ako aj čas jeho administrácie.

V **2. kapitole** poukazujeme na kvalitu testu a prezentujeme najrelevantnejšie výsledky analyzovaného testu.

V **3. kapitole** uvádzame výsledky testu na základe výsledkov štatistickej analýzy, resp. podľa vybraných ukazovateľov položkovej analýzy testu. Interpretujeme štatistické informácie o psychometrických charakteristikách testu, komentujeme položky, ktoré v niektorých charakteristikách nedosiahli najlepšie parametre.

V **4. kapitole** hodnotíme test písomnej formy internej časti maturitnej skúšky z hľadiska jeho úspešnosti.

Záver zhŕňa základné zistenia smerované k hodnoteniu výkonov populačného ročníka, kvality testu, ako základného meracieho nástroja. V závere sa nachádzajú aj odporúčania smerom k učiteľom ruského jazyka, žiakom, vedeniu školy, odbornej pedagogickej verejnosti a inštitúciám.

Informácie, ktoré správa prináša, sú určené tvorcom testov, pedagógom, didaktikom jednotlivých predmetov a kompetentným pedagogickým pracovníkom v problematike hodnotenia výsledkov vzdelávania.

1 Charakteristika testu EČ MS z ruského jazyka úroveň B1

Dňa 13. marca 2013 sa konala externá časť maturitnej skúšky (EČ MS) z ruského jazyka úrovne B1.

V zmysle vyhlášky Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 319/2008 Z. z. o uznávaní náhrady maturitnej skúšky z cudzieho jazyka a jej novelizácií č. 269/2009 Z. z., č.405/2009 Z. z. a vyhlášky č. 208/2011 Z. z. mohla byť žiakom, ktorí získali jazykový certifikát vybranej inštitúcie, uznaná náhrada maturitnej skúšky.

Podľa vyhlášky o ukončovaní stredoškolského štúdia aj v maturitnom roku 2013 všetci žiaci gymnázií povinne maturovali z cudzieho jazyka na úrovni B2. Žiaci SOŠ a konzervatórií si úroveň maturity z povinného cudzieho jazyka mohli vybrať medzi úrovňou B1 alebo B2.

Cieľom externej časti (EČ) a písomnej formy internej časti (PFIČ) maturitnej skúšky (MS) je overiť a zhodnotiť tie vedomosti a zručnosti maturantov, ktoré nie je možné overiť v dostatočnej miere v ústnej forme internej časti maturitnej skúšky. Vysoká objektivita a validita skúšky zaručuje porovnateľné výsledky žiakov z celého Slovenska.

Test externej časti MS pre úroveň B1 bol vytvorený podľa požiadaviek špecifikačnej tabuľky, ktorá definovala základné charakteristiky testu, ako sú obsahový rámec úloh (témy podľa *Cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti maturantov z ruského jazyka B1*), predpokladaný počet úloh, typ úloh (s krátkou odpoveďou/s výberom odpovede), skúšané myšlienkové operácie, náročnosť úloh.

Test externej časti maturitnej skúšky z ruského jazyka úroveň B1 trvá 100 minút a obsahuje 60 úloh, z toho 36 úloh s výberom odpovede a 24 úloh s krátkou odpoveďou. Za správnu odpoveď získal žiak 1 bod, za nesprávnu, alebo ak neodpovedal, 0 bodov. Boli vytvorené dva varianty z každej úrovne testu, ktoré sa líšili poradím úloh, resp. pri úlohách s výberom odpovede poradím alternatív odpovede.

Test pozostáva z troch častí:

- *Počúvanie s porozumením* s vymedzeným časom na riešenie 30 minút,
- *Gramatika a lexika* (cca 35 minút),
- *Čítanie s porozumením* (cca 35 minút).

Obsahom a úrovňou náročnosti zodpovedá maturitný test úrovne B1 úrovni B1 *Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky* vydaného Radou Európy a je určený maturantom stredných odborných škôl a konzervatórií, ktorí sa pripravujú na maturitnú skúšku z cudzieho jazyka.

Test EČ úrovne B1 obsahoval:

- úlohy na reprodukciu a jednoduché myšlienkové operácie (porozumenie, priradovanie, zoradovanie, doplňovanie, triedenie, porovnávanie, jednoduchá aplikácia),
- úlohy vyžadujúce zložitejšie myšlienkové operácie (analýza, syntéza, indukcia, dedukcia, vysvetľovanie, hodnotenie, dokazovanie, overovanie),
- úlohy vyžadujúce tvorivý prístup (tvorba hypotézy, zložitejšia aplikácia, riešenie problémových situácií, objavovanie nových myšlienok a vzťahov).

V teste boli zastúpené úlohy rôzneho stupňa obtiažnosti od veľmi ľahkých, ľahkých, stredne ťažkých až k náročným.

2 Výsledky testu EČ MS z ruského jazyka úroveň B1

Všeobecné výsledky

Test z ruského jazyka úrovne B1 písalo 1310 žiakov zo 121 stredných odborných škôl a konzervatórií. Tento počet žiakov predstavoval 3,66 % testovanej populácie zo všetkých cudzích jazykov. Väčšina žiakov, ktorí písali maturitný test z ruského jazyka na úrovni B1 bola študentmi štátnych škôl, títo žiaci tvorili 77,9 % testovanej populácie. Tabuľka dokumentuje štatisticky veľmi dobrú celkovú úspešnosť testu (52,7 %) a *Cronbachovo alfa* (koeficient spoľahlivosti) je 0,872, čo dokazuje vysokú *reliabilitu* testu. Nasledujúca súhrnná tabuľka uvádza hlavné ukazovatele, ktoré relevantne charakterizujú test:

Štatistické hodnoty v tabuľke 1 reprezentujú psychometrické charakteristiky testu, ktoré nám dávajú podklad k interpretácii vlastností testu.

Hodnota *Maximum* uvádza maximálnu hodnotu úspešnosti, ktorá bola dosiahnutá, a hodnota *Minimum* minimálnu hodnotu úspešnosti, teda najnižší počet percent, ktoré dosiahol niektorý z testovaných žiakov.

Úspešnosť definujeme ako percentuálny podiel bodov za položky, na ktoré žiak správne odpovedal z celkového počtu bodov, ktoré mohol v teste získať.

Štandardná odchýlka vyjadruje mieru rozptýlenia úspešnosti žiakov od aritmetického priemeru, zjednodušene je to priemer nameraných odchýlok od aritmetického priemeru.

Dolná a horná hranica intervalového odhadu úspešnosti populácie určuje interval, v rozmedzí ktorého sa umiestnilo 95% testovaných žiakov.

Čím je hodnota *štandardnej chyby priemernej úspešnosti* menšia, tým presnejšie charakterizuje priemer testovanú populáciu.

Dolná a horná hranica intervalu spoľahlivosti pre priemernú úspešnosť reprezentuje interval, v ktorom sa s 95 % pravdepodobnosťou nachádza populačný priemer.

Cronbachovo alfa je koeficient reliability testu. Spoľahlivosť merania sa vyjadruje hodnotami 0 až 1. Čím je hodnota bližšia k 1, tým je hodnota spoľahlivosti merania testom lepšia.

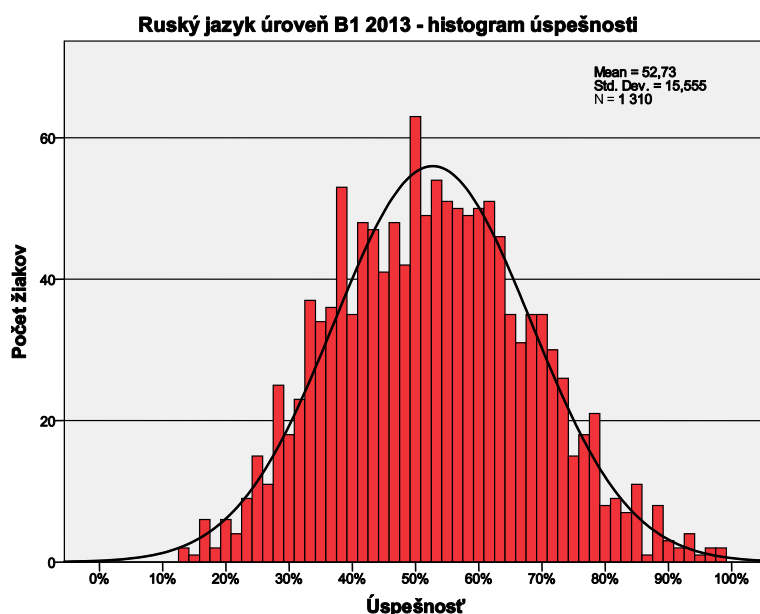
Čím je hodnota *štandardnej chyby merania pre úspešnosť* menšia, tým presnejšie je určený bodový odhad individuálneho výsledku žiaka

Intervalový odhad úspešnosti individuálneho žiaka je interval, v ktorom sa s 95 % pravdepodobnosťou nachádza skutočná úspešnosť individuálneho žiaka.

Tab. 1 Výsledné psychometrické charakteristiky testu – ruský jazyk B1 2013

Ruský jazyk úroveň B1 2013 - psychometrické charakteristiky testu	Časť			
	Počúvanie priemer	Gramatika priemer	Čítanie priemer	Spolu priemer
Počet testovaných žiakov	1310	1310	1310	1310
Maximum	100,0	100,0	100,0	98,3
Minimum	10,0	5,0	,0	13,3
Priemer	58,3	47,6	52,3	52,7
Štandardná odchýlka	16,2	19,3	24,2	15,6
Štandardná chyba priemernej úspešnosti	,4	,5	,7	,4
Cronbachovo alfa	,670	,781	,841	,872
Štandardná chyba merania pre úspešnosť	9,3	9,0	9,7	5,6
Počet testovaných žiakov	1310	1310	1310	1310
Maximum	100,0	100,0	100,0	98,3
Minimum	10,0	5,0	,0	13,3
Priemer	58,3	47,6	52,3	52,7
Štandardná odchýlka	16,2	19,3	24,2	15,6

Vysokú spoľahlivosť merania potvrdzuje aj výsledný histogram testu, ktorý je symetricky rozložený.

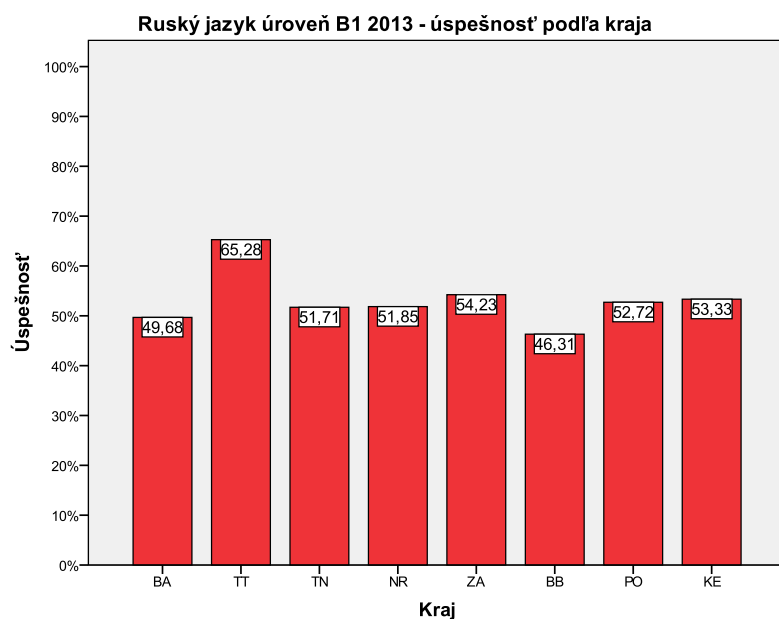
Obr. 1 Histogram úspešnosti - ruský jazyk B1 2013

Rozdiely vo výsledkoch podľa druhu školy

V minulých rokoch sme v správe uvádzali aj interpretačné závery z hľadiska dosiahnutých úspešností vzorky z pohľadu príslušnosti k typu školy. Vzhľadom k legislatívnej zmene, ktorá stanovila podmienku, že všetci žiaci gymnázií maturovali z povinného cudzieho jazyka na úrovni B2 a len žiaci SOŠ a konzervatórií si úroveň maturity z povinného cudzieho jazyka mohli vybrať medzi úrovňou B1 alebo B2, je pre nás irelevantné porovnávať výsledky žiakov podľa druhu školy.

Rozdiely vo výsledkoch podľa kraja

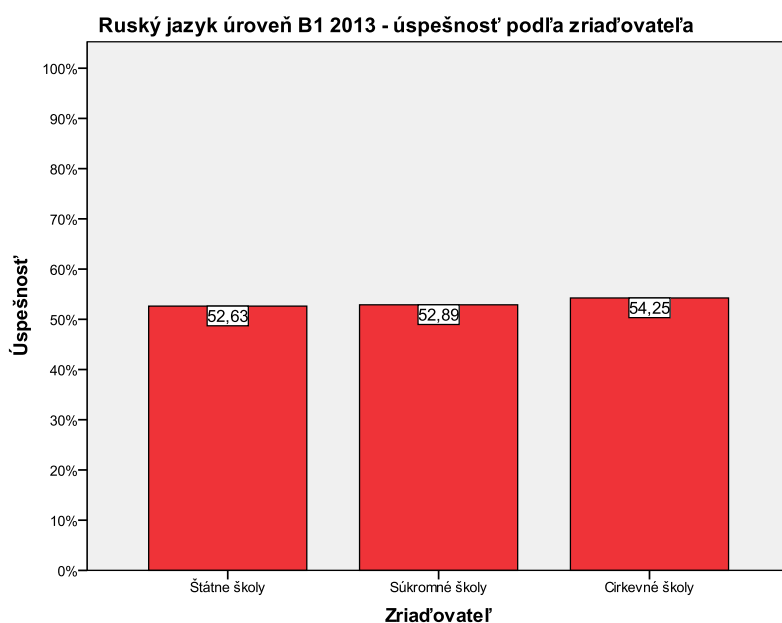
Z pohľadu rozdelenia žiakov do 8 krajov SR z obrázka č. 2 vidno, že žiaci Trnavského kraja dosiahli v tomto maturitnom roku výrazne najvyššiu úspešnosť oproti ostatným krajom. Za nimi v jednej veľkej skupine s úspešnosťou oscilujúcou okolo 50 % skončili žiaci zo Žilinského, Košického, Prešovského, Nitrianskeho, Trenčianskeho a Bratislavského kraja - (dosiahnutá úspešnosť v rozpätí 54,23 – 49,68 %). Žiaci Banskobystrického kraja s dosiahnutou úspešnosťou 46,31 % uzatvárajú tento rebríček, tak, ako aj v minulom roku. Žiaci Trnavského kraja tak dosiahli lepšie výsledky v porovnaní s národným priemerom na úrovni veľmi silnej vecnej významnosti. Žiaci Bratislavského kraja dosiahli v porovnaní s národným priemerom horšie výsledky na úrovni miernej a žiaci Banskobystrického kraja na úrovni strednej vecnej významnosti.

Obr. 2 Úspešnosť podľa kraja - ruský jazyk B1 2013

Rozdiely vo výsledkoch podľa zriaďovateľa

Celková úspešnosť žiakov z pohľadu zriaďovateľa školy (Obr. 3) nezaznamenala ani v roku 2013 žiadne výrazné výkyvy a bola pomerne vyrovnaná. Podľa grafu úspešnosti na obr. č. 3 vidíme, že najvyššiu úspešnosť (54,25 %) dosiahli žiaci cirkevných škôl, žiaci zo súkromných škôl dosiahli úspešnosť (52,89%) a veľmi podobné percento úspešnosti (52,63 %) dosiahli žiaci zo štátnych škôl. Dôležité je skonštatovať, že rozdiely výsledkov žiakov škôl rôznych zriaďovateľov v teste z RJ úroveň B1 oproti národnému priemeru neboli v maturitnom roku 2013 vecne významné (Tab. 2).

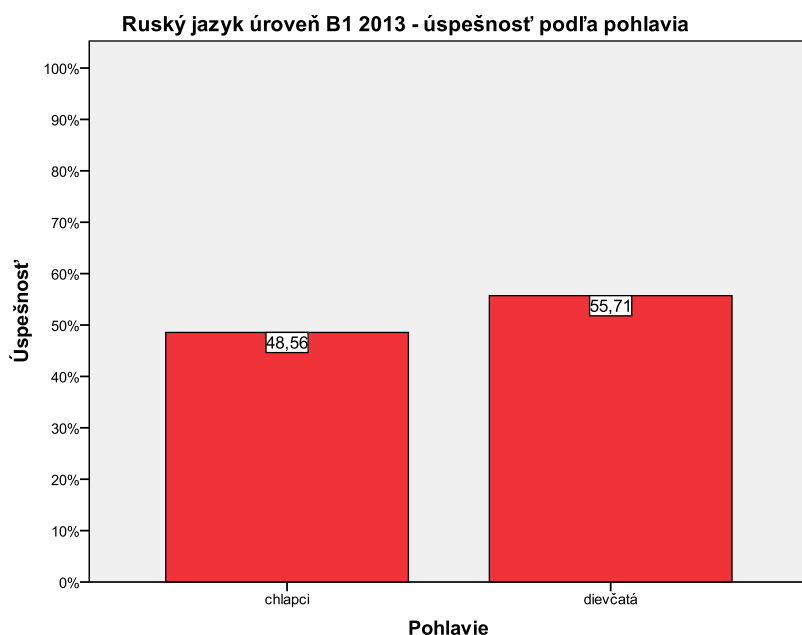
Obr. 3 Úspešnosť podľa zriaďovateľa - ruský jazyk B1 2013

Tab. 2 Porovnanie priemernej úspešnosti podľa zriaďovateľa s národným priemerom – RJ B1 2013

Národný priemer 52,7 %				
Zriaďovateľ	t	Stupne voľnosti	Obojstranná signifikancia	Vecná signifikancia
Štátne školy	-,146	1019	,884	,005
Súkromné školy	,215	249	,830	,014
Cirkevné školy	,546	39	,588	,087

Rozdiely vo výsledkoch podľa pohlavia

Test B1 písalo z testovanej vzorky o niečo viac dievčat (763) ako chlapcov (547). Rozdiel medzi priemernou úspešnosťou chlapcov a dievčat bol na úrovni miernej vecnej signifikancie (Obr.4)

Obr. 4 Úspešnosť podľa pohlavia - ruský jazyk B1 2013

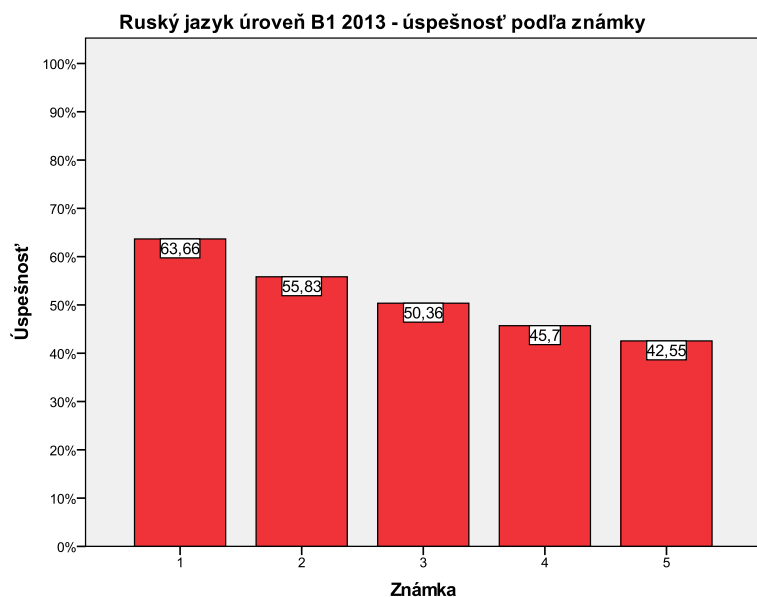
Priemerná úspešnosť chlapcov bola aj tento rok horšia ako národný priemer a ich výkony boli horšie od národného priemeru na úrovni miernej vecnej signifikancie (Tab. 3).

Tab. 3 Porovnanie priemernej úspešnosti podľa pohlavia s národným priemerom – RJ B1 2013

Národný priemer 52,7 %				
Pohlavie	t	Stupne voľnosti	Obojstranná signifikancia	Vecná signifikancia
chlapci	-6,489	546	,000	,268
dievčatá	5,436	762	,000	,193

Rozdiely vo výsledkoch podľa známky

Nasledujúci obrázok (Obr.5) dokumentuje, akú úspešnosť v teste dosiahli jednotliví žiaci rozdelení do výkonnostných skupín podľa známok. Medzi týmito skupinami sa preukázali rozdiely v dosiahnutých priemerných úspešnostiach na úrovni miernej, strednej až silnej vecnej signifikancie, a to nasledovne: medzi jednotkármi a štvorkármi bol zaznamenaný rozdiel na úrovni silnej vecnej signifikancie, medzi jednotkármi a trojkármi, dvojkármi a štvorkármi a tiež medzi jednotkármi a päťkármi na úrovni strednej vecnej signifikancie. Medzi žiakmi hodnotenými jednotkou a dvojkou, ako aj medzi dvojkármi a päťkármi bol zaznamenaný rozdiel na úrovni miernej vecnej signifikancie.

Obr. 5 Úspešnosť podľa známky - ruský jazyk B1 2013

Pripájame aj tabuľku porovnania priemernej úspešnosti podľa známky s národným priemerom (Tab. 4). Údaje v tabuľke uvádzajú, že výsledky jednotkárov a dvojkárov sa od národného priemeru odlišovali na úrovni silnej, resp. miernej vecnej signifikancie (dosiahli vyššiu úspešnosť, ako bol národný priemer), výsledky trojkárov bol porovnateľné s národným priemerom a výkony štvorkárov a päťkárov boli horšie ako národný priemer na úrovni strednej, resp. silnej vecnej signifikancie.

Tab. 4 Porovnanie priemernej úspešnosti podľa známky s národným priemerom – RJ B1 2013

Ruský jazyk úroveň B1 2013– porovnanie priemernej úspešnosti podľa známky s národným priemerom
Národný priemer 52,7 %

Známka	t	Stupne voľnosti	Obojstranná signifikancia	Vecná signifikancia
1	9,188	170	,000	,576
2	4,396	398	,000	,215
3	-3,513	467	,000	,160
4	-7,447	238	,000	,435
5	-4,305	31	,000	,612

Rozdelenie žiakov s úspešnosťou menšou alebo rovnou 33 %

Priemerná známka v maturitnom súbore v r. 2013, úroveň B1 bola 2,67. Pre interpretačné závery je okrem priemernej známky dôležité aj percento žiakov, ktorí v teste externej časti nedosiahli najnižšiu požadovanú hranicu úspešnosti, (viac ako 33 %) tak, ako o tom hovorí konštatovanie zo štatistických výstupov, podľa ktorých úspešnosť menšiu alebo rovnú 33 % dosiahlo 122 žiakov, čo z počtu tých, ktorí písali EČ MS z ruského jazyka úroveň B1 (1310

žiacov) predstavuje 9,3 %. Akou mierou sa na počte tých, ktorí nesplnili požadovanú hranicu úspešnosti v teste B1, podieľali chlapci a dievčatá, dokumentuje Tab.5.

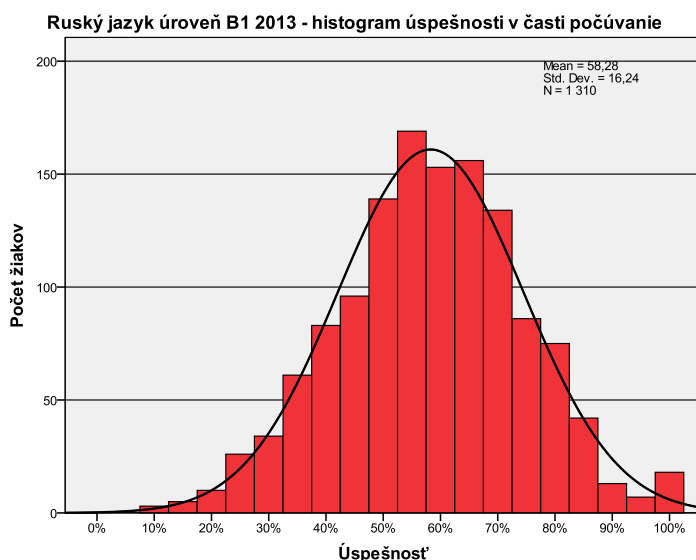
Tab. 5 Rozdelenie žiakov s úspešnosťou menšou alebo rovnou 33 % - Ruský jazyk úroveň B1 2013

		Pohlavie		Total
		chlapci	dievčatá	
Druh školy	SOŠ a konzervatóriá	69	53	122
Spolu		69	53	122

Úspešnosť podľa jednotlivých zručností

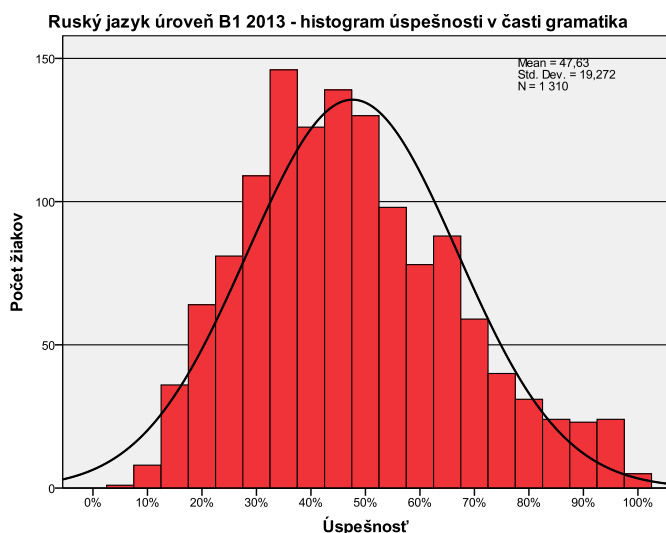
Nasledujúce 3 obrázky dokumentujú výsledky testu z hľadiska dosiahnutých úspešností podľa testovaných zručností. Stĺpcové grafy označujú, ako test rozdelil žiakov do výkonnostných skupín podľa percenta dosiahnutej úspešnosti.

Počúvanie s porozumením – v tejto časti testu mali žiaci preukázať, ako porozumeli základným informáciám a vyriešiť úlohy, ako je určenie správnosti či nesprávnosti výpovede, výber z viacerých možností, priradovanie a dopĺňovanie. V *Počúvaní s porozumením* dosiahli testovaní žiaci úspešnosť 58,3 % (Tab.1), histogram posunutý od stredovej osi veľmi mierne vpravo dokumentuje, že úlohy v tejto časti testu EČ väčšina žiakov riešila úspešne .

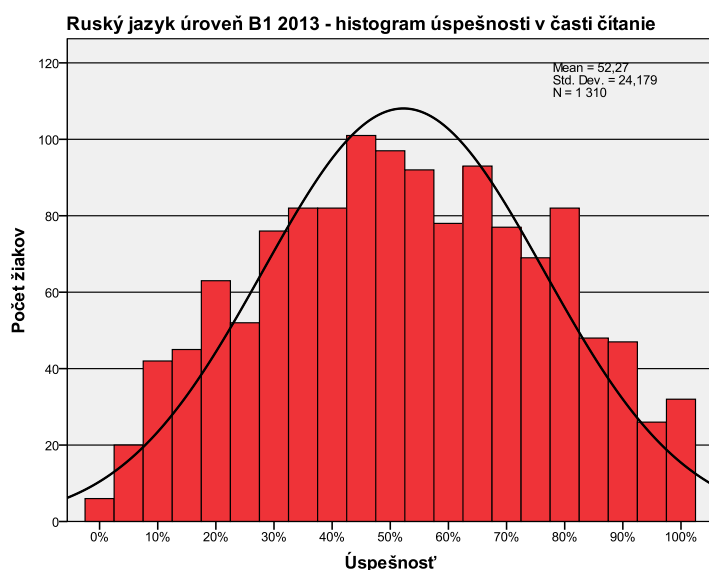
Obr. 6 Histogram úspešnosti v časti Počúvanie - ruský jazyk B1 2013

Gramatika a lexika – táto časť testu preveruje znalosti gramatických štruktúr a slovnej zásoby a ich správne použitie v kontexte. Žiaci mali dopĺňať adekvátne gramatické tvary na základe výberu z viacerých možností a dopĺňať slová do kontextu, resp. upravovať gramatické tvary. V tejto časti dosiahli testovaní žiaci úspešnosť 47,6 %. (pozri Tab.1).

Obr. 7 Histogram úspešnosti v časti Gramatika - ruský jazyk B1 2013

Čítanie s porozumením – táto časť testuje, ako žiaci porozumeli obsahu textu, či pochopili jeho hlavné myšlienky, základné súvislosti a vyriešili úlohy doplňovacieho typu, výberu z viacerých možností, resp. určenia správnosti alebo nesprávosti výpovede. V tejto časti dosiahli testovaní žiaci veľmi dobrú úspešnosť 52,3 %. (pozri Tab.1).

Obr. 8 Histogram úspešnosti v časti Čítanie - ruský jazyk B1 2013

Z dosiahnutých výsledkov vidíme, že aj v maturitnom roku 2013 boli žiaci najmenej úspešní pri riešení úloh v časti Gramatika a lexika, a takýto výsledok zaznamenávame už minimálne 3 roky za sebou. Aj keď je v teste z roku 2013 rozdiel v dosiahnutej úspešnosti v Počúvaní s porozumením oproti úspešnosti v časti Gramatika a lexika stále dosť výrazný (cca 11 %), môžeme skonštatovať, že celkové dosiahnuté úspešnosti vo všetkých častiach testu sú vyvážené (Čítanie s porozumením – 58,3 %, Gramatika a lexika 47,6%, Počúvanie

s porozumením 52, 3%) a môžeme skonštatovať, že tento test ako konštrukt bol správne zostavený a môže slúžiť ako validný evalvačný nástroj.

3 Interpretácia výsledkov testu EČ MS z RJ úroveň B1

Charakteristiky položiek

V tejto kapitole interpretujeme ďalšie psychometrické charakteristiky testu, ako sú napr. obťažnosť, resp. úspešnosť, citlivosť niektorých testových položiek, tak ako vyplynuli zo štatistických výsledkov testu.

Podľa celkových výsledkov položkovej analýzy môžeme konštatovať, že základné charakteristiky testu EČ 5616 nepoukazujú na závažné neštandardné vybočenia.

Pri hodnotení testu je dôležitým psychometrickým parametrom *obťažnosť* a s ňou súvisiaca *úspešnosť* položky.

Úspešnosť položky definujeme ako percentuálny podiel bodov za položky, na ktoré žiak správne odpovedal z celkového počtu bodov, ktoré mohol v teste získať. *Úspešnosť* položky neoddeliteľne súvisí s *obťažnosťou* – čím je úspešnosť v riešení danej položky nižšia, tým je položka obťažnejšia.

Pri hodnotení obťažnosti položiek sme postupovali podľa tejto škály:

Obťažnosť:

Nová škála: (odstrániť tabuľku) – grafika podľa starej škály

Hodnota obťažnosti v %	Obťažnosť položky
⟨0; 20⟩	veľmi obťažná
(20; 40)	obťažná
(40; 60)	stredne obťažná
(60; 80)	ľahká
(80; 100)	veľmi ľahká

Stará škála:

0,0% - 10%	extrémne ľahká položka
10,1% - 20%	veľmi ľahká položka
20,1% - 80%	stredne obťažná položka (okolo 50% je optimálna)
80,1% - 90%	veľmi obťažná položka
90,1% - 100%	extrémne obťažná položka

Citlivosť alebo diskriminačná sila položky je schopnosť položky rozlíšiť dobrých a slabších žiakov

Pri hodnotení *citlivosti* položiek sme postupovali podľa tejto škály:

záporná hodnota Point Bis.	kritická citlivosť
do 10%	nedostatočná citlivosť
do 30%	nízka citlivosť
nad 30%	vyhovujúca citlivosť

Analýza položiek testu EČ MS z RJ úroveň B1, 2013

V časti „počúvanie“ boli štyri položky veľmi ľahké, jedna veľmi ťažná.

Dvanásť položiek malo P.Bis. pod stanovenú hranicu 0,30.

„gramatika“

boli tri položky veľmi ťažné

a tri položky veľmi ľahké.

Šesť položiek malo nízku koreláciu so zvyškom testu a

tri mali neriešenosť vyššiu ako 30 %.

„čítanie“ boli všetky položky ľahké až ťažné,

vyskytli sa ale štyri položky, ktorých nedosiahnutosť bola nad 20 %.

Tým sa u týchto položiek zvýšila aj celková neriešenosť

a spolu s ďalšou položkou prekročila 30 %.

Všetky položky však mali hodnotu P.Bis. na požadovanej úrovni, dobre rozlišovali žiakov.

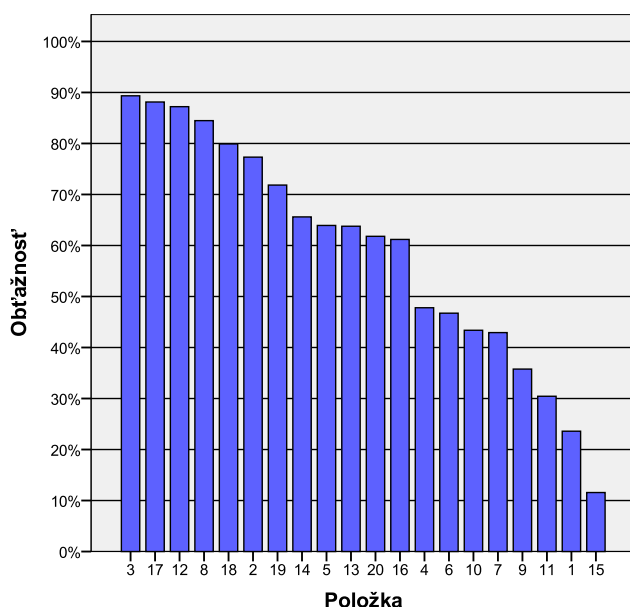
1.časť: Počúvanie s porozumením

V časti *Počúvanie s porozumením* žiakom vo všeobecnosti a vo väčšine prípadov nerobil problém porozumieť autentickým textom, čiastočne didakticky spracovaným, nahovoreným rodenými hovoriacimi, prednesenými zreteľne, štandardným jazykom, v primeranom, prirodzenom tempe a na základe takto pochopených textov riešiť z nich vyplývajúce úlohy. Celkovo najvyššiu úspešnosť riešenia väčšiny položiek v porovnaní s ostatnými dvoma časťami (čítanie a gramatika) však nemožno pripisovať nízkej náročnosti testovaných úloh - texty boli primerane náročné na lexiku, pokrývali tematické oblasti Kultúra a umenie, Zdravie, Krajina, ktorej jazyk sa učím – boli dostatočne rozsiahle a odznali v tempe zodpovedajúcemu stupňu náročnosti pre úroveň maturitnej skúšky z cudzieho jazyka na úrovni B1.

Až na jednotlivé výnimky dosahovali žiaci dobrú až vysokú úspešnosť pri riešení náročnejších úloh doplnovacieho typu, ako aj pri riešení úloh s alternatívnou možnosťou výberu odpovede (výber zo štyroch možností). Ak porovnávame úspešnosť riešenia týchto dvoch typov úloh s úspešnosťami riešenia úloh typu pravda/nepravda/v texte informácia neodznala, tak vidíme, že posledný typ úloh dopadol o trochu menej úspešne. Výsledok je však očakávaný, pretože tento typ úloh je náročný na pozornosť a vyžaduje si od žiaka aj využitie zložitejších myšlienkových operácií. Napriek tomu sa však 2 úlohy z tejto sekvencie Počúvania s porozumením ukázali byť ako veľmi ľahké (položky č. 8, 12), 1 úloha (položka č.13) ako ľahká a 3 úlohy (teda polovica sekvencie) boli pre túto vzorku žiakov obťažné (položky č. 9, 11) a 1 úloha (položka č. 10) sa pre nich ukázala byť ako stredne obťažná (Obr.9).

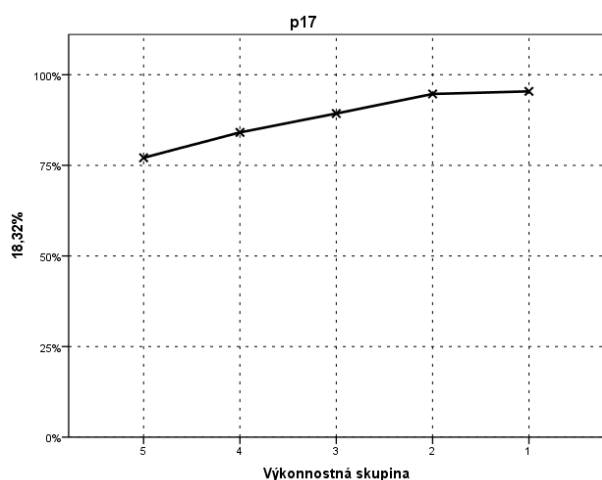
Môžeme konštatovať, že jednotlivé úlohy v tejto časti testu boli zostavené vhodne, o čom vypovedá aj fakt, že väčšina z nich má vyhovujúcu obťažnosť a citlivosť. Výnimkami sú 4 položky (3, 17, 12, 8), úspešnosť riešenia ktorých oscilovala od cca 90% - 85%, a teda spadajú do kategórie veľmi ľahkých (pozri Obr.9 a Tab. 5, časť počúvanie). Opačný pól predstavuje položka č. 15, ktorá podľa úspešnosti riešenia (cca 12 %) spadá do kategórie veľmi obťažných (pozri Obr.9 a Tab. 5, časť počúvanie).

Ruský jazyk úroveň B1 2013, forma 5616 - časť počúvanie

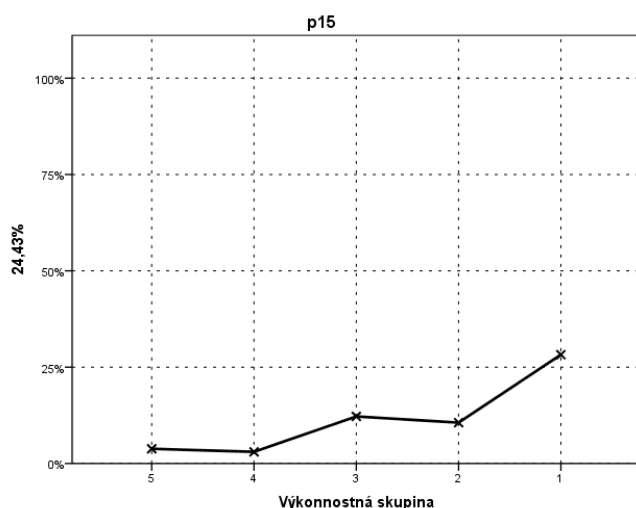
Obr. 9 Obťažnosť položiek v časti Počúvanie - ruský jazyk B1 2013

Položka/úloha č. 17 z časti Počúvanie patrí k úlohám doplňovacím. Žiaci mali na základe vypočutého textu doplniť do prázdneho miesta v texte slovo v správnom tvare. V tomto prípade mali z vypočutého vyselektovať a zachytiť názov budúcej stanice moskovského metra „Stadion Spartak“ a doplniť slovo „Spartak“, ktoré bolo v texte vynechané. Áno, bola to úloha autormi už vopred predpokladaná ako jedna z tých jednoduchších na riešenie. A to sa naozaj pri štatistickom vyhodnotení testu aj potvrdilo - táto položka, ako sme uviedli vyššie, dosiahla parametre nízkej obťažnosti, t. zn., že takmer všetci žiaci ju vyriešili správne (cca 85 %). Zaujímavý pre nás je však fakt, že táto pre žiakov ľahká položka zároveň dosiahla nedostatočnú hodnotu citlivosti - 18,3 (vyhovujúca je 30 a viac), to zn., že nedostatočne rozdelila žiakov na výkonnostné skupiny. Dokumentuje to aj Tab. č.6: Súhrnné charakteristiky položiek – Počúvanie. To, že položka/úloha nie celkom najlepšie rozlíšila výkon dobrých a slabších žiakov dokazuje aj graf citlivosti položky (Obr. 10), z ktorého je vidno, že aj najslabšie výkonné skupiny riešili túto úlohu s vysokou úspešnosťou.

Obr. 10 Graf distribúcie úspešnosti položky č. 17 - ruský jazyk B1 2013

Položka/úloha č.15 naopak dosiahnutými štatistickými parametrami poukazuje na vysokú obťažnosť (80,8 %), to zn., že úspešne ju vyriešilo iba 19,1 % žiakov. Nie je to extrém, ale pre nás tiež dosť prekvapujúci výsledok, pretože žiaci mali na základe vypočutého určiť správnu odpoveď zo štyroch možností. V tomto prípade sa prejavil efekt kulturologických vedomostí z ruského jazyka, podobne, ako to bolo v prípade položky č.13, ale skôr v tom opačnom, negatívnom smere a vysoko atraktívny distraktor/distraktory (nesprávna odpoveď/odpovede) pomýlila mnohých žiakov pri riešení úlohy, tak ako to vidíme v Tab. 6. Aj Obr. 11 tiež podporuje naše závery. Dokumentuje nízku diskriminačnú silu položky/úlohy, ktorá sa ukázala náročná pre všetky výkonnostné skupiny, a ako vidíme, dokonca lepší žiaci úlohu č. 2 riešili s nižšou úspešnosťou, ako slabší.

Obr. 11 Graf distribúcie úspešnosti položky č. 15 - ruský jazyk B1 2013

Podľa súhrnnej tabuľky psychometrických charakteristík všetkých položiek v časti *Počúvanie*, vidíme, že táto časť testu sa ukázala pre danú maturitnú populačnú vzorku ako primerane náročná (okrem výnimiek komentovaných vyššie) a žiaci ju riešili s najvyššou úspešnosťou v porovnaní s ostatnými 2 časťami testu EČ.

Tab.6 - Súhrnné charakteristiky položiek – Počúvanie

Ruský jazyk úroveň B1 2013, forma 5616 - časť počúvanie^a

Položka	Obťažnosť	Citlivosť	Nedosiahnutosť	Vynechanosť	Neriešenosť	Korelácia medzi položkou a zvyškom testu (Point Biserial)
1	23,6	26,7	,00	2,13	2,13	,189
2	77,3	32,1	,00	,00	,00	,296
3	89,3	15,3	,00	,00	,00	,191
4	47,8	16,0	,00	2,89	2,89	,054
5	63,9	49,6	,00	3,04	3,04	,339
6	46,7	22,1	,00	4,11	4,11	,243
7	42,9	43,5	,00	3,35	3,35	,283
8	84,5	18,3	,00	,61	,61	,186
9	35,8	8,4	,00	2,13	2,13	,116
10	43,4	42,0	,00	3,20	3,20	,303
11	30,4	29,8	,00	2,28	2,28	,159
12	87,2	19,8	,00	,91	,91	,092
13	63,8	45,0	,00	1,52	1,52	,246
14	65,6	48,9	,76	7,46	8,22	,395
15	11,6	24,4	,91	23,29	24,20	,303
16	61,2	64,9	1,07	11,11	12,18	,414
17	88,1	18,3	1,07	3,20	4,26	,231
18	79,9	35,1	1,98	3,20	5,18	,317
19	71,8	44,3	4,57	2,44	7,00	,340
20	61,8	38,2	4,57	5,33	9,89	,315

a. Časť testu = Počúvanie

2.časť: Gramatika a lexika

V časti testu Gramatika a lexika dosiahli žiaci najnižšie percento úspešnosti (47,6 %).

Úspešnejší boli pri riešení úloh s alternatívnou možnosťou odpovede (výber zo štyroch možností) ako pri doplňovacích úlohách, ktoré patria k náročnejším typom úloh.

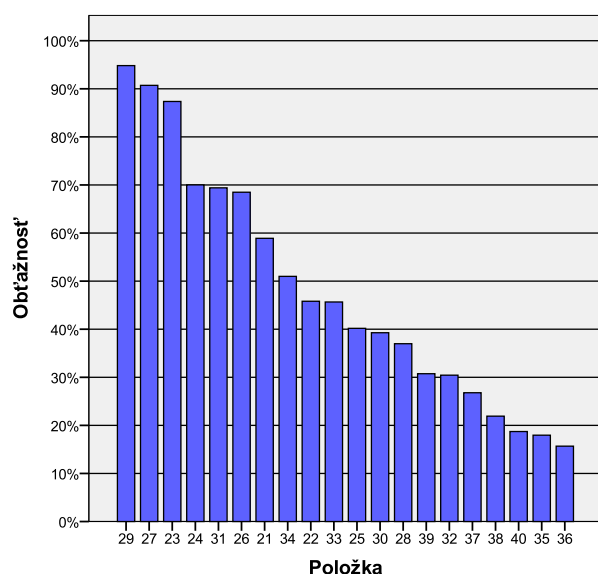
Testové úlohy boli vybrané aj spracované vhodne a vyhovujúco, o čom svedčí súhrnná tabuľka (Tab. 8) základných psychometrických charakteristík položiek v časti *Gramatika*. Z nej vidno, že vo väčšine prípadov neboli zaznamenané žiadne výrazné vybočenia. Aj keď už tradične v porovnaní s počúvaním a čítaním dopadla táto časť najmenej úspešne, treba povedať, že úspešnosť 47,6 % je veľmi dobrá (pozri Tab.5). Žiaci boli dostatočne úspešní pri riešení úloh produktívnych, ako aj tých, ktoré sú zamerané na pasívnu znalosť jazyka. Úspešnosť riešenia úloh z gramatiky a lexiky oscilovala od cca 85 % (položka 27) až po cca 20% (položka 28) (pozri Obr.12). Z uvedených psychometrických parametrov vyplýva, že všetky položky v tejto časti testu majú vyhovujúce základné parametre. Ibapoložky/úlohy (26 a 27) majú mierne zvýšené percento nad hranicu 80 % úspešnosti, čo ich teda zaraďuje do kategórie „veľmi ľahká“. V oboch prípadoch ide o úlohu s výberom správnej odpovede zo 4 ponúknutých variantov. Položka č. 28 je na hranici „veľmi obťažnej“- išlo o vyššie spomínaný typ úlohy a v tomto prípade sa opäť ako každoročne ukázalo, že mnohým žiakom robia stále problémy neštandardné typy skloňovania podstatných mien, v tomto prípade

Tab.7 - Súhrnné charakteristiky položiek – Gramatika

Ruský jazyk úroveň B1 2013, forma 5616 - časť gramatika ^a						
Položka	Obťažnosť	Citlivosť	Nedosiahnutosť	Vynechanosť	Neriešenosť	Korelácia medzi položkou a zvyškom testu (Point Biserial)
21	58,9	48,9	,00	,46	,46	,390
22	45,8	54,2	,00	1,22	1,22	,438
23	87,4	22,1	,00	,61	,61	,120
24	70,0	33,6	,00	,46	,46	,253
25	40,2	41,2	,00	,15	,15	,345
26	68,5	53,4	,00	,76	,76	,366
27	90,7	16,8	,00	,00	,00	,147
28	37,0	57,3	,15	,46	,61	,422
29	94,8	12,2	,15	,15	,30	,126
30	39,3	48,1	,15	,46	,61	,268
31	69,4	45,0	2,44	2,28	4,72	,285
32	30,4	57,3	5,02	7,15	12,18	,430
33	45,7	58,0	6,09	9,13	15,22	,413
34	51,0	58,8	8,07	12,33	20,40	,347
35	18,0	44,3	11,26	19,18	30,44	,435
36	15,7	28,2	12,63	12,18	24,81	,353
37	26,8	51,9	15,83	13,24	29,07	,383
38	21,9	37,4	17,66	13,85	31,51	,325
39	30,7	59,5	21,31	4,87	26,18	,421
40	18,7	42,7	21,31	9,74	31,05	,463

a. Časti testu = Gramatika

Ruský jazyk úroveň B1 2013, forma 5616 - časť gramatika

Obr. 12 Obťažnosť/úspešnosť položiek v časti Gramatika- ruský jazyk B1 2013

3.časť: Čítanie s porozumením

- Najvyššiu úspešnosť dosahovali žiaci pri riešení priradovacieho typu úloh, hoci je to produktívny, teda náročnejší typ a dobrú úspešnosť dosahovali aj v úlohách zameraných na vyhľadávanie špecifických informácií.
- Nižšiu úspešnosť sme zaznamenali pri riešení položiek z kategórie úloh doplňovacích – doplnenie slova v správnom tvare do zhrnutia za textom.

Čítanie s porozumením aj v teste úrovne B1, rovnako ako v prípade testu B2 zaujalo s celkovým percentom dosiahnutej úspešnosti 51,6 % 2. miesto za počúvaním. Podľa súhrnného grafu obťažnosti, resp. úspešnosti položiek 41. – 60. na Obr. 13 vidíme, že všetky položky až na dve (42, 47) majú vyhovujúce štatistické parametre obťažnosti ohraničené pásmom úspešnosti 20 % - 80 %. Teda celý tento súbor položiek/úloh sa ukázal pre danú testovanú vzorku ako primerane náročný. Všetky položky z tejto časti testu EČ majú dobré základné psychometrické charakteristiky tak, ako to vidno z tabuľky č.6. Žiadna z položiek nedosiahla kritické parametre. Položky/úloha č.42 ukázala pre tohtoročných maturantov ako veľmi obťažná a dosiahla veľmi nízku hodnotu Point Biserial – teda nedostatočne rozlíšila výkonnosť žiakov. Išlo o priradovací typ úlohy, ktorý už tradične robí niektorým žiakom problémy. Paradoxne, ako sa niekedy z ťažko vysvetliteľných príčin stáva, si správnu

odpoveď vyberali žiaci celkovo v teste menej úspešní a nesprávne odpovede (distraktory C,F,I) si naopak vybrali žiaci v teste celkovo úspešnejší, pričom možnosti C a F si vybralo oveľa viac žiakov ako správnu odpoveď, tak ako to dokumentuje nasledujúca tabuľka č.7.

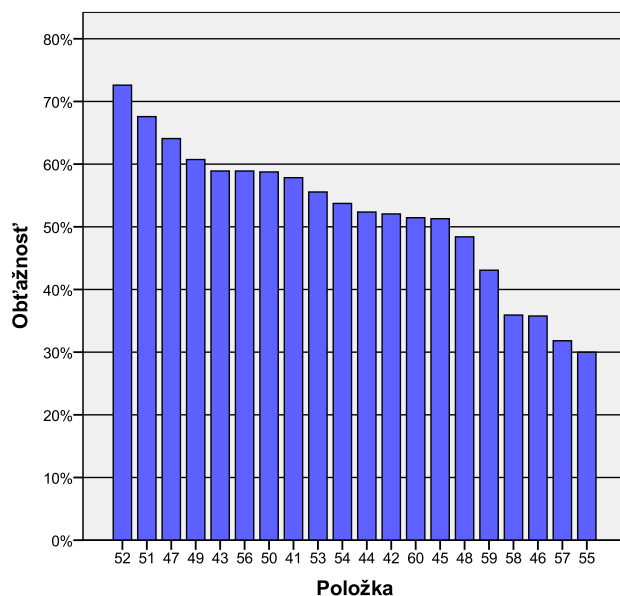
Tab.8 Analýza distraktorov – variant 1017, položka č. 42

		A42	B42	C42	D42	E42	F42	G42	H42	I42	J42	X42
1	P. Bis.	-,10	,04	,06	-,06	-,11	,11	-,09	-,10	,03	-,08	,00
2	p	,07	,14	,23	,09	,02	,34	,02	,02	,03	,01	,03
3	N	46,00	98,00	160,00	66,00	14,00	240,00	14,00	17,00	18,00	5,00	21,00

Celkovo možno konštatovať, že v časti *Čítanie s porozumením* si žiaci vo väčšine prípadov dobre poradili s riešením úloh, v ktorých sa preverovala ich schopnosť presne a efektívne čítať rôzne texty v ruskom jazyku, ako aj získať a spracovať potrebné informácie. V úlohách ako boli:

- priradovacia
- úloha typu: pravda / nepravda + odsek
- doplňovacia dosahovali dostatočne vysokú úspešnosť pri riešení.

Ruský jazyk úroveň B1 2013, forma 5616 - časť čítanie

Obr. 13 Obťažnosť/úspešnosť položiek v časti Čítanie - ruský jazyk B1 2013

Tab.9 - Súhrnné charakteristiky položiek – Čítanie s porozumením

Ruský jazyk úroveň B1 2013, forma 5616 - časť čítanie^a

Položka	Obťažnosť	Citlivosť	Nedosiadnutosť	Vynechanosť	Neriešenosť	Korelácia medzi položkou a zvyškom testu (Point Biserial)
41	57,8	55,7	,00	1,98	1,98	,386
42	52,1	64,9	,00	3,20	3,20	,349
43	58,9	66,4	,00	3,35	3,35	,496
44	52,4	56,5	,00	4,87	4,87	,416
45	51,3	47,3	,00	2,89	2,89	,377
46	35,8	58,0	,00	5,94	5,94	,431
47	64,1	57,3	,00	2,13	2,13	,455
48	48,4	51,9	,00	2,74	2,74	,366
49	60,7	50,4	,00	3,35	3,35	,444
50	58,8	55,7	,00	5,63	5,63	,451
51	67,6	55,7	,30	4,72	5,02	,441
52	72,6	42,0	,46	2,28	2,74	,358
53	55,6	48,1	,76	3,96	4,72	,352
54	53,7	57,3	15,22	13,55	28,77	,413
55	30,0	67,9	16,44	28,16	44,60	,457
56	58,9	61,1	16,89	10,65	27,55	,411
57	31,8	64,9	24,20	23,29	47,49	,447
58	35,9	65,6	25,57	14,16	39,73	,459
59	43,1	74,0	29,98	13,55	43,53	,523
60	51,4	80,9	29,98	7,91	37,90	,538

a. Časti testu = Čítanie

Súhrnne z výsledkov štatistickej analýzy možno konštatovať, že žiaci dosiahli v testovaných jazykových kompetenciách overovaných v častiach Počúvanie, Gramatika i Čítanie veľmi dobrú úspešnosť. Pri riešení jednotlivých úloh testu dokázali, že im žiadna z nich nerobila väčšie problémy, až na výnimky, ktoré komentujeme vyššie. Všetky ostatné položky z celkového počtu 60 v teste RJ B1 5616 majú optimálne základné štatistické parametre, čo dokazuje celkovú odborne dobrú a vyváženú konštrukciu celého testu EČ.

4 Vyhodnotenie PFIČ MS z ruského jazyka úroveň B1

V teste písomnej formy internej časti maturitnej skúšky úroveň B1 (ďalej PFIČ B1) mali žiaci v krátkom písomnom útvare prezentovať nasledovné zručnosti: dodržiavanie zodpovedajúcich kompozičných postupov, štylizácie a formálneho členenia prejavu, používanie primeranej slovnej zásoby a správnych gramatických štruktúr a pravopisu. Hodnotenie zohľadňovalo rovnocenne obsah úlohy, členenie a stavbu textu, slovnú zásobu a gramatiku. Na vypracovanie zadania mali žiaci k dispozícii 60 minút. Maximálny počet bodov bol 20.

V školskom roku 2012/2013 žiaci písali test PFIČ úrovne B1 na tému:

Тема: « Книга, которая меня заинтересовала » (Сочинение).

Напишите сочинение (160–180 слов), в котором расскажите:

- *какая книга Вам понравилась,*
- *кто её автор, как она называется,*
- *о чём эта книга*
- *чем она Вам понравилась*
- *кому Вы можете её порекомендовать.*

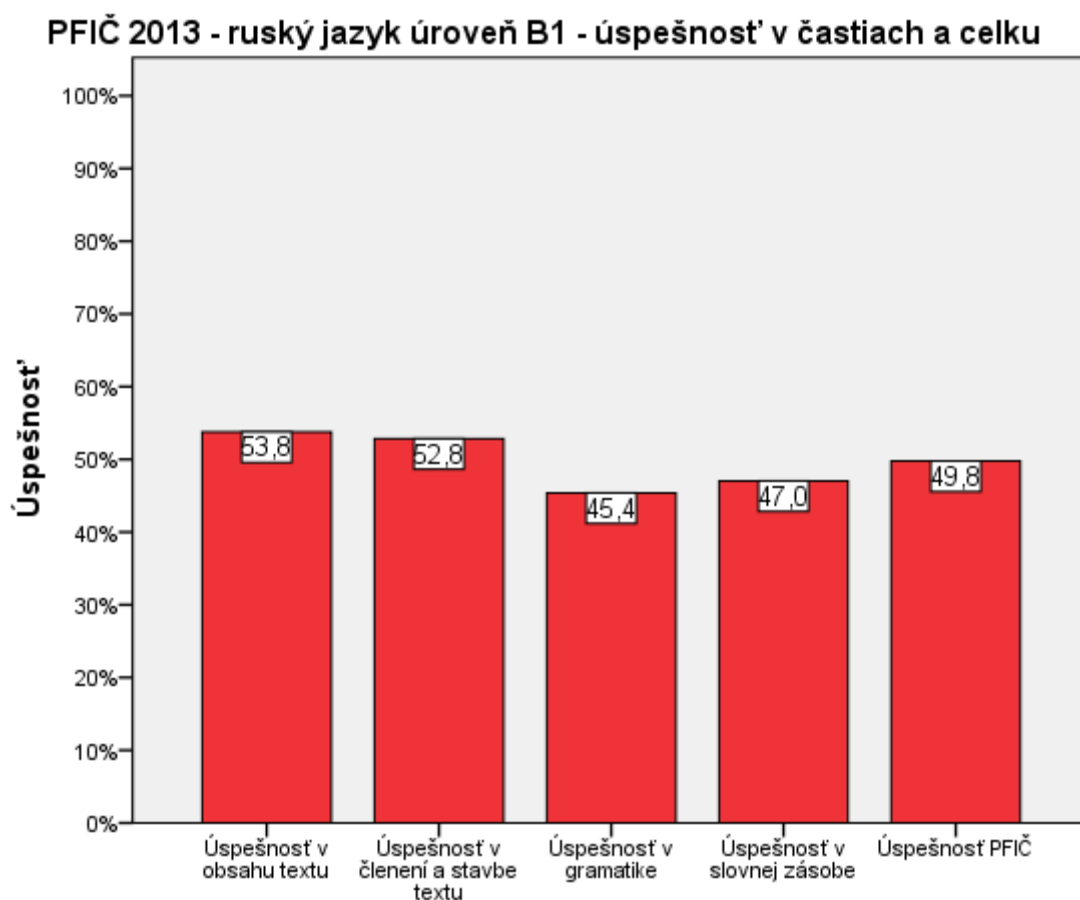
Výsledky z PFIČ z RJ B1 sme dostali zo 121 škôl, od 1309 žiakov, ktorí písali test EČ MS z RJ B1. Všetko to boli žiaci stredných odborných škôl a konzervatórií.

Výsledky, ktoré dosiahli žiaci v jednotlivých oblastiach, za ktoré mohli získať body (obsah textu, členenie a stavba textu, gramatika, slovná zásoba) ukazujú, že žiaci boli pri riešení testu PFIČ o niečo menej úspešní ako pri riešení testu EČ - celkové percento priemernej úspešnosti PFIČ bolo 49,8 % a EČ 52,7 %, čo je v porovnaní s priemernou úspešnosťou dosiahnutou v EČ menej o 2,9 %. Takýto výsledok pri riešení dosiahli žiaci pravdepodobne preto, že aj keď téma Kniha...na prvý pohľad k tým ľahším, ale zároveň dokumentuje to, že súčasné generácie vo všeobecnosti veľmi málo čítajú, čo sa, žiaľ prejavuje aj vo výsledkoch medzinárodných meraní typu PISA, kedy je už široko známy fakt aj v laickej verejnosti, že naši žiaci majú problém s čítaním s porozumením, čo je dôsledok toho, že málo čítajú. Zároveň však dodávame, že dosiahnuté percento úspešnosti z celkového pohľadu je dobré.

Žiaci boli už tradične najúspešnejší v dosahovaní bodov za obsah textu kde dosiahli celkovú úspešnosť 53,8 %, podobne úspešní boli aj v počte bodov za členenie a stavbu textu – 52,8 %. Najmenej úspešní v porovnaní s ostatnými 3 oblasťami boli tak, ako aj po iné roky v gramatike – 45,4 %, (ktorá je však v celkovom hodnotení u testovaných žiakov na úrovni uspokojivej úspešnosti) tak, ako to dokumentujú výsledky v *Tab.11* a graf úspešností na *Obr. 14*.

Tab.10 PFIČ RJ B1 – úspešnosť v častiach a celku (%)

PFIČ 2013 - ruský jazyk úroveň B1 - úspešnosť v častiach a celku (%)				
Úspešnosť v obsahu textu	Úspešnosť v členení a stavbe textu	Úspešnosť v gramatike	Úspešnosť v slovnej zásobe	Úspešnosť PFIČ
53,8	52,8	45,4	47,0	49,8

Obr.14 PFIČ RJ B1 – úspešnosť v častiach a celku

Záverom z výsledkov úspešnosti PFIČ možno skonštatovať, že pripravená téma PFIČ pre úroveň B1 bola zostavená v súlade s tematickými okruhmi cieľových požiadaviek RJ, rovnako aj zadanie a štruktúra témy boli zvolené vhodne, o čom svedčí fakt, že testovaní žiaci dosahovali najvyššie percento úspešnosti za oblasti obsah textu, členenie a stavbu textu, ako aj za slovnú zásobu, ktoré bezprostredne s vyššie uvedeným súvisia.

V porovnaní s ostatnými oblasťami trochu nižšiu úspešnosť, ale aj logicky očakávanú, dosahovali žiaci v oblasti gramatika, ktorá sa ukázala aj v tomto školskom roku pri

písomnom prejave pre žiakov „najcitlivejšou“ oblasťou, a ako vidíme, potvrdzujú to aj dosiahnuté výsledky žiakov.

Záver

Predložená správa je interpretáciou štatistických výsledkov, ktoré dokladujú korektnosť a exaktnosť maturitnej skúšky EČ a PFIČ z ruského jazyka úrovne B1. Testovania z ruského jazyka v EČ MS na úrovni B1 sa zúčastnilo 1310 žiakov. Priemerná úspešnosť, ktorú žiaci dosiahli, bola 52,7 %, pričom najvyššia bola priemerná úspešnosť časti testu „počúvanie“ (58,3 %) a najnižšia časti „gramatika“ (47,6 %).

Interpretovaný maturitný test 5616 pre úroveň B1 potvrdzuje veľmi dobrú mieru spoľahlivosti merania. Svedčia o tom najmä jeho základné psychometrické charakteristiky, ktoré to potvrdzujú. Štatistické výsledky dokumentujú veľmi dobrú priemernú úspešnosť testu (52,7 %) ako aj *Cronbachovo alfa*, t. zn. *koeficient spoľahlivosti* (0,872) dokazujú veľmi dobrú *reliabilitu* testu, t. zn., že na základe výsledkov tohto testu je možné urobiť potrebné rozhodnutia.

Z položkovej analýzy vyplynulo, že v tomto roku testovaní žiaci dosiahli veľmi dobré výsledky v častiach Počúvanie (58,3 %) a v čítaní s porozumením (52,3 %). Tak ako v minulom roku v porovnaní s ostatnými dvoma časťami testu boli žiaci najmenej úspešní pri riešení úloh v časti Gramatika. Celkovo dosiahli v tejto časti úspešnosť 47,6 %, čo je však štandardne dobrá hodnota celkovej úspešnosti testu a žiaci ju dosahujú počas celej histórie maturitných meraní až na 2 výnimky pravidelne – pozri Tab. 12.

Hoci je celkové percento úspešnosti v jednotlivých častiach testu úplne vyhovujúce, odporúčame do pozornosti pre všetky segmenty odborníkov od tvorcov testov, učiteľov, didaktikov, metodikov až po širšiu laickú verejnosť nielen tento interpretačný materiál, ale aj nasledujúce porovnania a závery, resp. odporúčania.

Aj keď vieme a opätovne zdôrazňujeme, že každá maturitná vzorka je unikum a medziročné porovnávanie štatistických výsledkov je vo väčšine prípadov interpretačne zavádzajúce, z niektorých údajov môžeme získať zaujímavé závery – pozri Tab. 12.

Tab. 11 Prehľad priemernej úspešnosti v EČ MS z RJ podľa zručností v rokoch 2008 – 2013

Úspešnosť	2008 1415 žiakov	2009 1870 žiakov	2010 1695 žiakov	2011 1532 žiakov	2012 1409 žiakov	2013 1310 žiakov
Celková	71,7 %	49,9 %	49,7 %	56,3 %	53,5 %	52,7 %
Počúvanie s	67,0 %	61,0 %	56,5 %	67,9 %	63,1 %	58,3 %

porozumením						
Gramatika a lexika	76,0 %	37,6 %	48,0 %	49,1 %	45,9 %	47,6 %
Čítanie s porozumením	72,1 %	51,1 %	44,6 %	52,1 %	51,6 %	52,3 %

Údaje v tabuľke dokumentujú, že celková priemerná úspešnosť v testoch úrovne B1 dosahovala v sledovanom období vždy dobré hodnoty - oscilovala medzi hodnotami 49,7 – 53,5 %, čo sú veľmi dobré parametre z hľadiska zostavenia testu tohto typu. Výnimkou bol iba rok 2008, kedy 71 % úspešnosť znamenala, že test v tom roku sa ukázal ako málo náročný pre vtedajší maturitný súbor. Aj celkové percento úspešnosti v jednotlivých častiach testu bolo od roku 2009 až do roku 2012 vždy vyhovujúce: úspešnosti v časti Počúvanie oscilovali medzi hodnotami 56,5 – 67,9 %, v časti Čítanie hodnoty oscilovali medzi 44,6 – 52,3 % a nakoniec v časti Gramatika úspešnosti oscilovali medzi hodnotami 37,6 – 49,1 %. Výnimkou bol rok 2008, v ktorom aj čiastkové úspešnosti boli vyššie, tak, ako sme uviedli aj v prípade celkovej úspešnosti testu v tomto roku.

Z hodnôt uvedených v tabuľke je zrejmé aj to, že najlepšie výkony dosahovali žiaci štandardne v celom porovnávanom období v častiach Počúvanie s porozumením ako aj Čítanie s porozumením. Môžeme teda konštatovať, že v oboch týchto jazykových zručnostiach je väčšina žiakov dostatočne úspešná pri riešení testov EČ B1. V porovnávanom období žiaci dosahovali najnižšiu úspešnosť v gramatike a lexike. Aj keď zároveň treba uviesť, že úspešnosť, ktorú v jednotlivých rokoch žiaci v časti Gramatika a lexika celkovo dosiahli bola vždy dostatočne vysoká, a hodnotu 47,6 % dosiahnutú v roku 2013 môžeme tiež klasifikovať ako štandardne vyhovujúcu.

Aj keď sú celkové výsledky viac než uspokojivé, v snahe ešte viac skvalitniť proces prípravy žiakov na maturitnú skúšku z hľadiska všetkých zainteresovaných subjektov (pedagógovia, Štátny pedagogický ústav, metodické centrá, žiaci...) by sme radi dali do pozornosti nasledujúce odporúčania.

Na vyučovaní venovať viac pozornosti:

- nácviku techník čítania aj počúvania s porozumením, analytickému aj syntetickému čítaniu, selektívnemu čítaniu,
- precvičovaniu lexiky, najmä synonym, nácvik pochopenia hlavných myšlienok textu aj za pomoci odhadu určitého percenta neznámej lexiky,
- práci s doplnkovou literatúrou, využívaníu materiálov z printových zdrojov, televízie, rozhlasu, internetu, oboznamovaniu žiakov popri kodifikovanej jazykovej norme so

„živým jazykom“, pretože v tomto období sa ruský jazyk oveľa väčšmi ako ktorýkoľvek iný tradičný cudzí jazyk mení najmä v segmente lexiky, hovorového štýlu, (oboznámenie žiakov aj s niektorými bežne používanými slangovými výrazmi...),

- vysvetľovaniu, precvičovaniu a upevňovaniu paradigmy sloves, najmä sloves pohybu, nácviku ich správneho používania, časovaniu sloves so zmenami kmeňovej spoluhlásky, slovesám s neštandardným časovaním, prechodníkom a prídavnými, príčastiam,
- správne používaniu prísloviek (najmä stupňovaniu), predložiek (predložkové väzby),
- snažiť sa eliminovať na čo najnižšiu mieru vplyv interferenčného javu, ktorý je obzvlášť silný pri osvojovaní si ruského jazyka v slovenskom prostredí (príbuznosť slovanských jazykoch sa výrazne podpisuje na asi najčastejších chybách v testových úlohách),
- správne používaniu čísloviek, najmä väzbe čísloviek s podstatnými menami.

V oblasti odbornej príprave pedagógov:

- dôkladné oboznámenie sa so základnou pedagogickou dokumentáciou, ktorá po reforme zahŕňa obsah, funkcie, prostriedky, lexiku...atď., reflektujúcu jednotlivé úrovne ovládania jazyka od A1 – B2 a implicitne obsahuje maturitný štandard.
- sledovať informácie a aktívne používať materiály (testy EČ za minulé roky MS, analýzy výsledkov testov EČ z RJ na internetovej stránke www.nucem.sk (oddelenie MATURITA) a www.statpedu.sk (najmä časť venovanej reformovanej pedagogickej dokumentácii)
- zúčastňovať sa školení, odborných seminárov a vzdelávania organizovaných metodickými centrami, inštitúciami NÚCEM, ŠPÚ venovaných problematike maturity a príprave na ňu, podľa možností, záujmu a potreby.

Pre vedenie školy:

- v rámci možností vytvárať materiálne podmienky pre skvalitnenie a zefektívnenie práce pedagógov vyučujúcich ruský jazyk
- podporovať snahu pedagógov rozširovať a zvyšovať si profesionálnu odbornosť – umožniť účasť minimálne na základných informačných a vzdelávacích podujatiach školeniach, seminároch, vzdelávacích jazykových kurzoch), ktoré organizuje či už NÚCEM, ŠPÚ, niektoré z metodických centier, alebo iná inštitúcia.

Pre ŠPÚ:

- oboznámiť sa s výsledkami analýz testov EČ, zohľadňovať a reflektovať ich vo všetkých materiáloch koncepčného a didaktického charakteru.

Literatúra

1. Burjan, V.: Tvorba a využívanie školských testov vo vzdelávacom procese. Exam : Bratislava 1999.
2. Butaš, J. et.al.: Tvorba testov pre meranie úrovne A1, A2, B1 a B2 podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky. ŠPÚ: Bratislava 2011.
3. Gábrišová, E., Ringlerová, V.: Správa o výsledkoch EČ a PFIČ MS z ruského jazyka, úroveň B1. NÚCEM: Bratislava 2012
4. Gábrišová, E., Ringlerová, V.: Správa o výsledkoch EČ a PFIČ MS z ruského jazyka, úroveň B1. NÚCEM: Bratislava 2011.
5. Gábrišová, E., Ringlerová, V.: Správa o výsledkoch EČ a PFIČ MS z ruského jazyka, úroveň B1. NÚCEM: Bratislava 2010.
6. Gábrišová, E., Ringlerová, V.: Záverečná správa zo štatistického spracovania testu ruského jazyka, úroveň B2, B1. Externá časť MS 2009. Interný materiál NÚCEM: Bratislava 2009.
7. Gábrišová, E.: Hodnotenie a interpretácia výsledkov testu externej časti maturitnej skúšky v šk. r. 2007/2008, z ruského jazyka úroveň A, B, C. NÚCEM: Bratislava 2008
8. Grošeková, M. : Jazykové skúšky a štandardizované testy 1. časť. In: Bulletin SAIA Slovenská akademická informačná agentúra, Informačný mesačník o štúdiu v zahraničí č. 9, ročník XIV, september 2004.
9. Hendl, J.: Přehled statistických metod zpracování dát. Portál : Praha 2004.
10. Juščáková, Z., Ringlerová, V.: Príručka (vysvetlenie pojmov používaných v záverečných správach zo štatistického spracovania testov EČ MS). Bratislava: ŠPÚ, 2007.
11. Kolektív: Standardy pro pedagogické a psychologické testování. Testcentrum : Praha 2001.
12. Lapitka, M.: Tvorba a použitie didaktických testov. ŠPÚ : Bratislava 1996.
13. Ringlerová, V.: Záverečná správa zo štatistického spracovania testu z ruského jazyka úroveň B1, Externá časť maturitnej skúšky 2012, interný materiál. NÚCEM: Bratislava, 2013.
14. Řitomský, A. - Zelmanová, O.: Štatistické spracovanie a analýza dát rozsiahlych monitorovaní položková a multivariačná analýza s využitím systému SPSS. ŠPÚ : Bratislava 2003.
15. Řitomský, A. - Zelmanová, O. - Zelman, J.: Štatistické spracovanie a analýza dát rozsiahlych monitorovaní s využitím systému SPSS. ŠPÚ : Bratislava 2002.
16. Rosa, V.: Metodika tvorby didaktických testov. ŠPÚ: Bratislava 2007.
17. Sklenářová, I. - Zelmanová, O.: Metodika spracovania dát z maturity 2005 v systéme SPSS. ŠPÚ : Bratislava 2005.
18. Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky, učenie sa, vyučovanie, hodnotenie, ŠPÚ: Bratislava 2006.
19. SPSS Base 10.0 User`s Guide. by SPSS Inc. : Chicago 1999.
20. SPSS Base 7.0 Syntax Reference Guide. by SPSS Inc.: Chicago 1996.

21. Špecifikácia testov z cudzích jazykov úroveň B1 pre externú časť a písomnú formu internej časti maturitnej skúšky v školskom roku 2011/2012. NÚCEM: Bratislava 2011.
22. Turek, I.: Učiteľ a pedagogický výskum. Metodické centrum : Bratislava 1998
23. Wimmer, G.: Štatistické metódy v pedagogickom výskume. Gaudeamus : Hradec Králové 1993